

HandläggareSusanne Höglin
Telefon: 0850829766**Till**

Stadsbyggnadskontoret

Vitsenapen 1 m.fl., förslag till detaljplan, 2016-15666

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet tillstyrker bebyggelse på parkeringsytor längs Växthusvägen och Mäster Karls väg förutsatt att den sänks till maximalt fyra våningar och att parkeringsfrågan ses över. Rådet avstyrker punkthuset på den gamla värmecentralen samt de två lamellhusen i Tallparken. Punkthusen i kvarteret Åkersyran bör ersättas av radhus eller annan lägre bebyggelse.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett nytt planförslag för 600 lägenheter och radhus som ska komplettera befintlig bebyggelse i området Smedshagen i Hässelby Villastad. Mark som idag används som bostadsgårdar, park och kvartersodling kommer delvis att bebyggas. Smedshagen stod klart 1987, ansvarig arkitekt var Johan Nyrén på Nyréns Arkitektkontor. Området är grönklassat av Stadsmuseet och karaktäristiska drag för husen är de nedåtvinklade taken i kvarterens hörn, spritputsade fasade i milda pastellfärger och breda släta fönsteromfattningar. För markplaneringen ansvarade landskapsarkitekten Jan Särg Mark & Landskapsarkitektbyrå. Det gröna var en central del i planläggningen för att anknyta till områdets historia med odling och handelsträdgårdar.

Den nya bebyggelsen består av följande delområden:

Växthusvägen (fyra nya lameller i sex våningar med upphöjd bostadsgård), *Kvarteret Åkervickern vid Tallparken* (två nya lameller i fyra våningar ersätter ett befintligt tvåvåningshus), *Kvarteret Åkersyran och Vitsenapen vid Päröparken* (17 radhus i 2-3 våningar), *Kvarteret Åkersyran* (fyra punkthus i sju våningar på tidigare markparkering med parkeringsgarage under en upphöjd bostadsgård), *Värmecentralen* (ett punkthus i åtta våningar på en tidigare panncentral), *Mäster Karls väg* (sex punkthus om fyra till fem våningar). I förslaget ingår även en ny förskola om sex till åtta avdelningar längs Smedshagsvägen. Det framgår inte av förslaget hur stor friyta per barn som föreslås.

Skönhetsrådet ser positivt på att staden tagit ett helhetsgrepp om området, det gör det lättare att utreda vad som är möjligt att bygga och vad som bör utgå. I det vidare arbetet med Smedshagen anser rådet att det är viktigt att dra lärdomar av redan genomförda projekt där liknande kompletteringsbebyggelse uppförts. Vid exempelvis Sofielundsvägen i Blåsut och kvarteret Fikonet på Södermalm finns stora likheter med föreliggande projekt vad gäller problematisk skala och parkeringshantering.

Generellt finner rådet att det går att bygga på platsen och att grundidén att stärka kopplingen mellan Smedshagen och Hässelby Villastad genom att bygga på parkeringsytor är rätt. Men snarare än att höja bebyggelsen mot ytterkanterna borde den trappas ned. Den omgivande bebyggelsen i Hässelby Villastad är i huvudsak 1-2 våningar och Smedshagen har generellt 4 våningar; en skala som bör hållas för att undvika höga murar mot Växthusvägen och Mäster Karls väg. Rådet anser vidare att de kopplade punkthusen i kvarteret Åkesyran inte skapar den genomsiktighet mot naturmarken som är eftersträvansvärd. Ett alternativ kan vara att pröva radhus i detta läge liksom vid den så kallade Pärönparken eller eventuellt lägre punkthus som inte är sammankopplade. Rådet finner dessa radhus intressanta och välgörande för att blanda typologier i ett område annars präglad av flerfamiljshus. Punkthuset ovanpå den gamla värmecentralen bör utgå. Huset hade varit begripligt om det hade markerat ett stadsdelscentrum men om dess enda existensberättigande är att det markerar områdets geografiska mittpunkt anser Skönhetsrådet att det är bättre att avstå. Samma sak gäller de två lamellhusen i Tallparken, en plats som medvetet lämnats obebyggd och som är en viktig del av grundkompositionen.

Parkeringslösningarna i förslaget är en viktig och principiell fråga. Här hade Skönhetsrådet gärna sett ett mobilitetshus men förstår samtidigt att den stora volym som skulle behövas inte är så lätt att hantera. Rådet noterar med viss förvåning att garagen placeras i bottenvåningarna och att bostadsgårdarna därmed förläggs i ett upphöjt läge ovanpå garagen. Skönhetsrådet anser att de slutna och otrygga bottenvåningar som detta innebär inte kan accepteras. Förslaget måste bearbetas i denna del, antingen genom att pröva nedgrävd parkering eller minskad exploatering. Om parkering måste läggas i bottenvåning i någon del av projektet ska den utföras så att utrymmet ska kunna skifta innehåll till t.ex. bostäder eller publika lokaler. För detta krävs bl.a. flexibla planbestämmelser och tillräckliga bjälklagshöjder. Av den medborgardialog som hölls efter start-PM framkom från de boende bland annat önskemål om ökad trygghet och fler platser för unga att vara på. Den gamla

panncentralen borde vara idealisk för detta ändamål. Den skulle kunna bli en resurs för området istället för ett punkthus som spräcker skalan.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2020-08-20
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2020-08-20